ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

OBČASNÍK

projektu

Vzděláním k úspěchu bez bariér

3/2020

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

Úvodem 2
Reportáž o projektu VZBB a problematice distanční výuky v České televizi 4
https://bezbarier.zcu.cz - webové stránky projektu 6
Konference Dobrá praxe 2020 7
Integrace bez zábran 8
Motivační aktivity pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami 10
Zhodnocení aktivit pro žáky kolegyněmi ze spolupracujících ZŠ 13
Vzdělávání pedagogických pracovníků 16
Tyfloservis a projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér 18
TyfloCentrum a projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér 20
SNN a projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér 22
Ledovec a projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér 24
Vzděláním k úspěchu bez bariér očima Info Kariéry 25
Setkání s dětmi 25
Setkání s rodiči 27
Setkání s projektem 28
Výstupy projektu získaly Národní cenu kariérového poradenství 2020 30
Představení oceněných výstupů: 31
Pohled očima nevidomého 33
Přínos projektu Vzděláním k úspěchu bez bariér na ZČU 35
Pohled ze „Zdrávky" k projektu "Vzděláním k úspěchu bez bariér" 37
Slovo závěrem 39

Úvodem

Periodikum, které máte právě před sebou, vycházelo ve čtvrtletních intervalech. Jednalo se o Občasník vydávaný v souvislosti s projektem Vzděláním k úspěchu bez bariér zaštítěného Informačním a poradenským centrem Západočeské univerzity.

Jelikož se zmiňovaný projekt přiblížil svému konci, tak si ve třetím čísle roku 2020 představíme pohledy těch, kteří se projektu účastnili, připravovali jeho aktivity a výstupy. Partneři projektu popsali své zkušenosti, připomínky, ale i to, čím je samotné či jejich organizace projekt obohatil. Jedná se o celkové zamyšlení se nad přínosem projektu, zpětnou vazbu tvůrcům projektu, ale i shrnutí času, který nad projektem strávili ti, co jej tvořili, ale i ti, kteří byli příjemci výstupů projektu.

Mezi partnery projektu patřili informační a vzdělávací středisko INFO KARIÉRA, které je hlavním partnerem projektu; dále důležité partnerské organizace jako krajské středisko Tyfloservis, o.p.s., Tyflocentrum Plzeň, o.p.s., Ledovec, z.s. a Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, z.s.

Jako veškerý život v Česku, tak i takřka na celém světě, ovlivnila pandemie onemocnění COVID-19 i průběh a práci na projektu Vzděláním k úspěchu bez bariér. Když byl na území ČR vyhlášen nouzový stav, bylo třeba na tuto situaci reagovat. Aktivity, které to umožňovaly, se přesunuly do online prostředí. I samotný projekt byl prodloužen v tomto důsledku o 6 měsíců, a to do prosince 2020.

Začaly vznikat různé videonávody, online výuka, konzultace, ale i výukové materiály, které by mohly těm, co byli nuceni zůstat doma, pomoci, nejen při studiu. V rámci závěrečného čísla Občasníku také přinášíme shrnutí aktivit, na

kterých se v rámci projektu pracovalo v čase, kdy nemohly být aktivity vykonávány prezenčně.

Občasník je umístěn na webových stránkách projektu: https://bezbarier.zcu.cz/, kde najdete i doposud publikovaná čísla Občasníku.

Ráda bych tedy poděkovala všem zmiňovaným organizacím za spolupráci a za pečlivě zpracované příspěvky do všech vydání Občasníku. Za celý realizační tým Informačního a poradenského centra přeji příjemné počtení.

PhDr. Linda Albrechtová, Ph.D.

Reportáž o projektu VZBB a problematice distanční výuky v České televizi

V době nouzového stavu v rámci pandemie koronaviru v listopadu 2020 došlo k uzavření všech škol, a to i škol speciálních. Žáci museli absolvovat distanční výuku. Právě distanční výuka je pro žáky se SVP velmi náročná – jedná se o žáky se zrakovým a sluchovým postižením, o žáky s psychickými poruchami a žáky s poruchami učení.

Právě o problémech způsobených distanční výukou a prodloužení projektu do prosince 2020 natáčela reportáž Marcela Durasová z České televize. V reportáži zaznělo, že projekt začal v roce 2017 a byl v důsledku koronakrize prodloužen. Zaměřoval se právě na žáky se SVP.

Hosty reportáže byly pracovnice projektu – koordinátorka Jana Krunclová, odborný garant Linda Albrechtová a pracovnice, které měly na starost doučování dětí se SVP v době zavření speciálních škol.

V reportáži dále zaznělo, že je velmi náročné studovat s hendikepem zvlášť, má-li člověk např. hendikep zrakový, kdy je velmi náročné dostat velké penzum informací z tištěné předlohy do podoby digitální tak, aby se dalo číst pomocí asistivních technologií.

Náročné je distanční studium v tom smyslu, že na speciálních školách mají žáci se SVP své metody, postupy a asistenty, které během výuky dostatečně využívají, což v distanční formě v domácím prostředí není vždy možné. Jelikož v online prostředí se nemůže pedagog věnovat studentům individuálně tak, jak je to možné prezenčně ve škole. Každý tento student potřebuje jinou časovou dotaci, jiné tempo práce, což ve skupinové výuce online nelze dodržet.

V reportáži byly zmíněny i akce, které byly připraveny ještě do konce projektu, a to aktivity, které se uskutečnily online, a to pomoc pedagogům při distanční formě výuky se žáky se SVP a motivační aktivity pro studenty středních škol, jak se vyrovnat a emocionálně zvládat situaci s distanční formou výuky na školách.

Koordinátorka paní Krunclová promluvila o tom, že je projekt VZBB zaměřen na studenty, kteří mají nejen zrakový hendikep, ale i sluchový, dále na studenty s psychickými poruchami, s poruchami autistického spektra či poruchy učení. Při distančním doučování v rámci projektu VZBB je třeba, aby každý student měl nastaveny individuální podmínky doučování. V předešlých měsících trvání projektu tato aktivita samozřejmě probíhala prezenčně, až v rámci pandemie se přesunula do online prostředí. Výchovní poradci pomáhali poradit s individuálním plánem těchto studentů, a tak bylo možné doučování přizpůsobit individuálním potřebám. Největším úskalím bylo vlastní přijetí této formy a vyrovnání se s ní, chyběl sociální kontakt se spolužáky, žáci nemohli více komunikovat se svými pedagogy, také často bývala problémem disciplína žáků se SVP.

Paní Krunclová prozradila, že aktivit doučování se účastnilo 12 rodin a že lektoři strávili 20 až 30 hodin měsíčně aktivitou doučování těchto žáků. V rámci projektu byli zapojeni i studenti fakult ZČU, ať pedagogických, ale i technických. V rámci reportáže bylo možné vidět i část online výuky anglického jazyka, kterou vedla jedna z lektorek Barbora Filipová.

Shlédnout celou reportáž je možno zde:

https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1096902795-studio-6/220411010101109/obsah/800408-doucovani-pro-hendikepovane-deti

PhDr. Linda Albrechtová, Ph.D.

https://bezbarier.zcu.cz - webové stránky projektu

Na webových stránkách projektu https://bezbarier.zcu.cz/ jsou po celu dobu realizace projektu uveřejňovány aktuality z oblastí, které projekt řeší, dále zde návštěvníci naleznou přístup do virtuální poradny a také všechny materiály, které v rámci projektu vznikly. Ty jsou určené nejen pedagogickým pracovníkům, ale i rodičům dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří se chtějí dozvědět více o možnostech, jak s těmito dětmi pracovat i v domácím prostředí. Jedná se například o podpůrné manuály, doporučení ze strany odborníků nebo pracovní listy pro kariérové poradenství atd. Naprostá většina materiálů je zde k dispozici k přímému nahlédnutí či stažení ve formátu pdf.

Návštěvníci našeho webu mají také možnost v sekci Poradna shlédnout několik videí, která se věnují zajímavým tématům a jejichž aktéry jsou naši externí odborníci. Jedná se například o videa: Panelová diskuze odborníků na téma "Komunikace rodič versus učitel", Odborníci hovoří také na téma "Vztah mezi pedagogem a asistentem pedagoga" a další.

Důležitou informací na závěr je, že webové stránky budou fungovat dále i po skončení projektu. Naprostá většina výstupů v podobě podpůrných materiálů tak bude i nadále k dispozici k nahlédnutí a k volnému stažení.

Mgr. Michaela Vondřichová

Konference Dobrá praxe 2020

I když to tak zprvu nevypadalo, třetí ročník konference se na začátku listopadu tohoto roku přeci jenom uskutečnil. Vzhledem k tomu, že v té době platila opatření související s omezením šíření nákazy Covid 19, byl tento ročník realizován prostřednictvím živého on-line vysílání. Pro organizační tým to byla trochu výzva, nicméně vše dopadlo na výbornou a konference se opět setkala s pozitivními ohlasy ze strany přihlášených účastníků, kterých bylo kolem 80 a byli to zejména pedagogové základních a středních škol, výchovní poradci a poradenští pracovníci. Naše pozvání přijalo celkem šest odborníků, kteří své příspěvky tentokrát zaměřili na oblast komunikace a její efektivní využití v praxi. Příspěvky se zabývaly například tématy nenásilné komunikace dle konceptu Marshalla Rosenberga a její využití v praxi, další z příspěvků účastníkům přiblížily například základy fungující komunikace ve škole či umění komunikace směřující k souladu.

Konference byla tento rok pořádána ve spolupráci s projektem ESF II projekt Západočeské univerzity v Plzni reg. číslo: CZ.02.2.69/0.0/0.0/18_056/0013239 a více informací naleznete na https://bezbarier.zcu.cz/konference-dobra-praxe.

Mgr. Michaela Vondřichová

Integrace bez zábran

Jak jsme již informovali v jednom z předchozích čísel Občasníku, ve spolupráci s odbornými konzultanty vznikl vzdělávací materiál do škol, který žákům a studentům přiblíží život a studium s postižením. Cílem připraveného programu je podpora inkluze a integrace žáků a studentů se SVP v třídním kolektivu. Snahou je, aby si žáci dokázali představit, s jakými obtížemi se mohou jejich spolužáci potýkat, co pro ně konkrétní postižení znamená, o kolik mají běžné denní aktivity těžší. V širší rovině je cílem vzájemná tolerance a porozumění. Materiál je vhodný jako preventivní pro jakýkoliv třídní kolektiv. Nejvíce přínosný však bude pro třídní kolektivy, kde jsou přítomni žáci se SVP. Cílovou skupinou jsou žáci druhého stupně základních škol a žáci středních škol.

Program je vyhotoven ve formě prezentace, jejíž hlavní částí jsou tři videa. Ta představí žákům život se sluchovým a zrakovým postižením a život s duševní poruchou. Každé video je pojaté zcela svébytně. Video o sluchovém a zrakovém postižení ukazuje běžné denní aktivity, při kterých je demonstrován rozdíl mezi tím, jak je může vykonávat zdravý člověk a jaké komplikace musí překonávat osoba s postižením. S úkolem přiblížit mladým lidem život s duševní poruchou se autoři vypořádali formou kresleného filmu. Ten přibližuje příběh studentky, u které se projevila schizofrenie. Film líčí její duševní stavy, reakce přátel a rodiny, a především ukazuje možnosti, jak takovou situaci řešit. Ke každému videu je připraven krátký kvíz, ve kterém si žáci ověří, co si z videa odnesli nebo co obecně o daném tématu vědí. Úvodní slovo k DVD namluvil doc. MgA. Jan Přeučil.

K programu byl vyhotoven manuál, který obsahuje náměty na práci s dětmi na dané téma. Materiál lze použít jako komplexní (jednorázovou) didaktickou pomůcku, po níž bude následovat diskuse se žáky nebo studenty. Samotná videa trvají dohromady cca 60 min, proto je na program vhodné vyhradit alespoň dvě

vyučovací hodiny. Program je nutné přizpůsobit organizaci vyučovacích hodin a s ohledem na schopnost žáků udržet pozornost, která odpovídá jejich věku, motivaci a dispozicím na neurologickém podkladu. Jednotlivá témata jde probírat i samostatně, program je možné využít i jako komponentu tematické výuky.

Program byl v září 2020 pilotně odzkoušen v 7. třídách Masarykovy základní školy v Plzni za účasti Mgr. Vladimíry Lovasové, Ph.D., která vedla odbornou diskuzi.

Zájem žáků o probíraná témata byl veliký, dokladem toho bylo množství otázek, které kladli. Program spolu s manuálem byly sestaveny tak, aby ho mohli zajistit sami pedagogičtí pracovníci či výchovní poradci škol.

Vzdělávací program je přístupný na stránkách bezbarier.zcu.cz v sekci „Integrace bez zábran."

Mgr. Tereza Krištufová

Motivační aktivity pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

V rámci projektové činnosti byla realizovaná celá řada motivačních a zábavně – vzdělávacích aktivit pro žáky základních a středních škol. Aktivity byly určené především žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, některých aktivit se ale účastnily i celé třídní kolektivy, tak aby byla podporována tolerance v kolektivu a proces inkluze.

Vhledem k tomu, že se v prvním roce realizace projektu aktivity osvědčily a měli jsme pozitivní ohlasy od dětí i pedagogů, rozhodli jsme se zachovat základní koncept akcí a pořádat některé z nich opakovaně. Jednou z těchto aktivit byl Den bez bariér. První dva ročníky se konaly v prostorách Zoologické a botanické zahrady města Plzně, v roce 2020 byla akce v upravené podobě naplánována do prostor Farmy Moulisových v Milínově. Vzhledem k přerušení výuky v březnu 2020 a omezením hromadných akcí v souvislosti s pandemií Covid-19 bohužel musela být celá akce zrušena. Akce byla pak v menším rozsahu realizována v září 2020. Vzhledem k přetrvávajícím omezením v souvislosti epidemií nemoci Covid-19 bylo ale upuštěno od společné akce pro několik škol najednou tak, jak tomu bylo v předchozích ročnících. Den bez bariér se povedlo realizovat pro Základní školu pro zrakově postižené a vady řeči v

Plzni, zúčastnilo se ho 40 žáků. Program měl dvě části – jednak prohlídku areálu, při které si děti mohly vyzkoušet práci farmáře. V další části pak byl připraven program se vzdělávacími hrami typu „montessori" zaměřenými na přírodu. Program podpořil práci v kolektivu, děti pracovaly s pomůckami rozvíjejícími smysly, podpořen byl zájem o různé profese.

Další akcí realizovanou v době prodloužení projektu byla akce pro Střední zdravotnickou školu v Plzni, v pořadí již třetí. Jejím tématem bylo duševní zdraví. Původně byla naplánována na duben, avšak vzhledem k situaci se ani tato akce neobešla bez problémů a v původním termínu musela být zrušena. Akci s názvem „Život s psychickými obtížemi" se podařilo zrealizovat v listopadu 2020, a to pro všechny studenty prvních ročníků studijního oboru „Praktická sestra". Vzhledem k přetrvávajícím protiepidemickým opatřením musela být zvolena online forma setkání se studenty. Setkání se uskutečnilo v prostředí Zoom. Program probíhal ve dvou termínech, každého se účastnilo přes 50 studentů. Program byl založený na animovaném videu, které je sondou do života studentky s psychickými obtížemi, konkrétně schizofrenií. Jedná se o vhled do toho, co se v člověku odehrává, když má psychické problémy. Součástí videa je také "návod", jak takovou situaci/stav řešit, a to jak pro dotčeného jedince, tak pro celý třídní kolektiv. Na animaci navazoval předtočený dialog odborníků a dlouhodobých spolupracovníků projektu Mgr. Marka Rubriciuse a Mgr. Aleny Vrbové, kteří scény z videa rozebírají a komentují. Po této pevné části programu následovala diskuze, kde byli pozvaní odborníci připraveni v živém vstupu odpovídat na dotazy studentů. Ti měli prostor ptát se na to, co je zajímalo. Přestože osobní setkání je nenahraditelné, online forma kvalitu programu zásadním způsobem nepoškodila. Výhodou naopak bylo, že měli studenti v diskuzi možnost ptát se i anonymně, formou soukromého chatu.

Těmito akcemi jsme uzavřeli realizaci motivačních a vzdělávacích aktivit pro žáky. Doufáme, že pro ně byly přínosné i zábavné a že znalosti či zkušenosti, které díky nim nabyli, jednou zúročí.

Mgr. Tereza Krištufová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zhodnocení aktivit pro žáky kolegyněmi ze spolupracujících ZŠ

V průběhu celého projektu jsme se snažili pravidelně získávat zpětnou vazbu od pedagogů a výchovných poradců spolupracujících škol. Tato reflexe pro nás byla jednak přínosná pro plánování a nasměrování dalších aktivit, a také velice potěšující, neboť hodnocení akcí bylo vždy velmi pozitivní. Závěrečné zhodnocení všech aktivit v průběhu projektu nám poskytly výchovné poradkyně ze ZŠ pro sluchově postižené a ZŠ pro zrakově postižené a vady řeči. Jsme přesvědčeni, že projekt splnil svoje cíle a že byl pro cílové skupiny skutečně přínosný.

„Řadu let pracuji jako výchovná poradkyně v Základní škole pro sluchově postižené v Plzni, Mohylově ulici. V naší škole jsou zařazeni žáci s poruchami sluchu, ale i se specifickými poruchami učení. Mám tak možnost sledovat, jak se tito žáci s hendikepem uplatňují na trhu práce. Ze své zkušenosti vím, že mnoho příležitostí nemají, ať už se jedná o jednotlivce s těžkým sluchovým postižením či postižením jiným. Velkým problémem je především samotné navazující studium na speciálních školách a dále také to, že žáci mají problém se poté zorientovat na trhu práce a najít si odpovídající práci.

Z těchto důvodů jsem velmi přivítala projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér zaštítěný Informačním a poradenským centrem ZČU. Naším společným cílem je začlenit děti se speciálními potřebami do běžných škol a umožnit jim jejich rozvoj. Společnými aktivitami se snažíme umožnit těmto dětem co nejjednodušší vstup na trh práce.

V této spolupráci se nám velmi osvědčila spolupráce s Info Kariérou, kde se naši žáci naučí diagnostikovat silné a slabé stránky své osobnosti, naučí se vážit si sami sebe, nevnímají pouze svůj hendikep, ale uvědomují si svou osobnost, kterou

dokáží rozvíjet a uvědomují si svoje vlastní já a své přednosti. Díky projektu naši žáci také získávají praktické zkušenosti, především díky pravidelným akcím, které Informační a poradenské centrum pořádá, jako je např. Den bez bariér v plzeňské ZOO či akce přímo v prostorách ZČU. Při těchto akcích se žáci naší školy setkávají i s žáky jiných speciálních škol v Plzni, učí se navzájem spolupracovat, komunikovat a získávat i praktické dovednosti z jiných oborů. Žáci naší školy se vždy na tyto dny velmi těší, poznají tak nové kamarády, naučí se i jiným dovednostem než na poli školy. Velkým přínosem je, že se setkají i s různými obory, které jsou důležité na trhu práce. Velkým přínosem byla ukázka práce záchranářů a práce s roboty.

ZČU v Plzni v rámci tohoto projektu pořádá též Letní školu bez bariér o velkých prázdninách. O účast na této Letní škole je ze strany našich žáků čím dál větší zájem. Zpočátku se většina domnívala, že to bude jen další učení o prázdninách, ale poté žáci zjistili, že se zábavnou formou přiučí nové dovednosti.

V každém případě si jako výchovná poradkyně uvědomuji, že žáci, kteří procházejí tímto projektem, si více věří, rozvíjí se jejich osobnost a mají větší možnost se zorientovat v možnostech jejich budoucnosti. Byla bych jako výchovná poradkyně ráda, pokud by tento projekt pokračoval i v budoucnosti. Rozhodně má velký význam a našim žákům velmi pomáhá!"

Mgr. Kamila Burešová, výchovná poradkyně ZŠ a MŠ pro sluchově postižené v Plzni

„Naše škola, Základní škola a Mateřská škola pro zrakově postižené a vady řeči, Plzeň, se zapojila do projektu Vzděláním k úspěchu bez bariér. Vzhledem k tomu, že se blíží konec tohoto projektu, cítíme potřebu vyzdvihnout několik aspektů: Tento projekt byl zaměřen na konkrétní potřeby žáků se speciálními

vzdělávacími potřebami – schopnost navázat spolupráci, pracovat ve skupině, objevit možnosti své seberealizace. Šlo o to pochopit, že v současných společenských podmínkách a možnostech v oblasti kompenzačních pomůcek, neznamená handicap absenci možnosti dosáhnout kvalitního vzdělání a životních perspektiv v oblasti osobního i profesního růstu.

Za důležitý klad uspořádaných akcí, workshopů považuji setkávání se žáků s odborníky, kteří jim poutavým způsobem dokázali představit oblast svého pracovního zaměření, s pomocí názorných příkladů a pomůcek přibližovali žákům využití vědy v praxi. Všechny aktivity byly voleny maximálně interaktivně, tak aby byli zapojeni všichni žáci dle svých možností a schopností. Garanti projektu i všichni pracovníci, kteří byli do projektu zapojeni, se vyznačovali nejen profesionalitou, ale i velkou mírou empatie.

Za velmi zdařilé lze považovat všechny realizované akce, avšak pro žáky nejvíce atraktivní a pedagogy oceňované byly Dny bez bariér v ZOO Plzeň, v Techmania Science Center Plzeň i návštěva na ZČU v Plzni.

Celý projekt byl výjimečný i organizační vstřícností, zohledněním potřeb žáků – např. společná doprava, zajištění bezbariérovosti akcí. Akce byly „šity na míru" dle potřeb žáků dané školy.

Závěrem bych chtěla vyjádřit poděkování všem pracovnicím Informačního a poradenského centra. Vámi realizovaný projekt byl na vysoké úrovni svým obsahem i organizačním zajištěním. Nezbývá než doufat, že se Vašemu sehranému týmu podaří realizovat další podobně kvalitní projekty."

Mgr. Jitka Krupařová, výchovná poradkyně ZŠ a MŠ pro zrakově postižené a vady řeči, Plzeň

Vzdělávání pedagogických pracovníků

Významnou součástí projektu po celou dobu jeho trvání byla možnost dalšího vzdělávání a posilování kompetencí u cílové skupiny, která s žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami pracuje. Z tohoto pohledu se jednalo zejména o samotné pedagogy základních a středních škol, výchovné poradce či jiné pracovníky v oblasti vzdělávání a poradenství. V období prodloužení realizace projektu byly realizovány dva webináře pro pedagogy a poradenské pracovníky.

V říjnu se uskutečnil webinář „Kariérové poradenství a příprava žáků se SVP na externí vzdělávací akce školy", jehož realizaci zajistili pracovníci INFOKARIÉRY. Webinář byl realizován v online prostředí na platformě MS Teams. Webináře se zúčastnilo celkem 7 osob z řad pedagogických pracovníků speciálních ZŠ, ZŠ a SŠ. Dále nás oslovili zájemci o záznam webináře, kteří se nemohli účastnit v době jeho konání. Webinář představil některé v praxi osvědčené postupy kariérového poradenství pro žáky se SVP. Zvláštní pozornost byla věnována přípravě na školní poznávací akce (exkurze, dny otevřených dveří, zážitkové programy mimo školu, praxe, stáže apod.). Lektoři se zaměřili na práci před akcí, vedení a podpoře žáků v průběhu akce i následnému vyhodnocení a práci s výsledky akce po návratu do školních lavic. Představeny byly některé dostupné pomůcky, které lze využít v rámci různých kombinovaných forem výuky a poradenství v online režimu. Účastníci dostali tipy, podklady ke své práci i prostor si některé aktivity vyzkoušet.

Dále byl v listopadu 2020 uskutečněn webinář „Pozice a role učitele v současnosti", který byl šitý na míru přímo pro Střední zdravotnickou školu v Plzni. Webinář byl realizován také v prostředí MS Teams, zúčastnilo se ho 48 pedagogických a poradenských pracovníků školy. Seminář se pod vedením Mgr. Vladimíry Lovasové, Ph.D. věnoval proměnám učitelské role v současnosti. Poznatky byly založeny na průzkumu zkušeností učitelů. Zvláštní pozornost byla věnována

dualitě postojů společnosti ke vzdělávání. Pozornost byla zaměřena také na transformaci pozice učitele ve vztahu ke studentům, rodičům i k vedení školy, se kterou se pedagog potýká v každodenní praxi a která působí na jeho profesní selfkoncept. Seminář nabídl také odhad, jak bude dále chápána profesionalita učitele pod vlivem zkušeností s přechody na distanční výuku.

Online forma realizace byla v současné době bohužel jedinou možnou. Distanční formu však po zkušenostech nevnímáme negativně. Účastníkům otvírá nové možnosti, a to jak v samotné účasti (např. nezávislost na vzdálenosti od místa realizace), tak ve vlastním zapojení (volba kamery, zvuku, volba aktivního zapojení, anonymní účasti apod.). Pro realizátory to byl zase impuls k rozvoji jejich organizačních a prezentačních dovedností a také kreativity.

Mgr. Tereza Krištufová

PRAHA
Tyfloservis, o. p. s.
Krakovská 1695/21, 110 00
tel.: (+420) 221 462 362,
fax. (+420) 221 462 361
e-mail: praha@tyfloservis.cz

PLZEŇ
Tyfloservis, o. p. s.
Tomanova 2645/5, 301 00
tel./fax: (+420) 377 423 596
e-mail: plzen@tyfloservis.cz
web: http://www.tyfloservis.cz/

Tyfloservis a projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér

Plzeňské středisko Tyfloservisu, o.p.s. a jeho tým se do projektu zapojil s počátečními obavami, abychom byli schopni zajistit spolupráci k oboustranné spokojenosti. Teď na konci projektu už víme, že obavy z neznáma byly zbytečné. Během projektu jsme získali mnoho zkušeností a podnětů pro práci s naší cílovou skupinou, což jsou osoby s těžkým zrakovým postižením starší 15 let. Pro mne osobně bylo dobrou zkušeností potkávat se se zrakově postiženými žáky základních škol. Ať to bylo na návštěvě v ZŠ pro zrakově postižené a vadami řeči v Lazaretní ulici v Plzni nebo opakovaně na akci Den bez bariér v ZOO. Jejich bezprostřednost, dětský pohled na svět a soutěživost našim dospělým klientům chybí. Ale potřeby a problémy v každodenním životě mají stejné, jen k některým ještě nedošli. Tato setkání nám pomohla lépe pochopit klienty v naší službě.

Po dobu trvání projektu jsme zaznamenali ještě jeden jev. V tomto období bylo na český trh uvedeno mnoho nových pomůcek pro osoby se zrakovým postižením. Některé byly méně technicky náročné, jiné více. Zároveň se všechny

dají využít v procesu vzdělávání. Pro nás bylo výzvou sledovat všechny tyto novinky, snažit se je získat k vyzkoušení a nabídnout je k vyzkoušení nevidomým a slabozrakým žákům a studentům. Díky projektu jsme si rozšířili „sortiment pomůcek i znalostí" a lépe drželi krok s technickými novinkami pro studenty se zrakovým hendikepem.

Děkujeme za možnost podílet se na projektu, vážíme si práce všech kolegů ze ZČU, se kterými jsme spolupracovali a také kolegů z dalších sociálních služeb. Děkujeme za skvělé nápady, které se uskutečnily na mnoha užitečných akcích.

Bc. Martina Hrdonková

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

TyfloCentrum Plzeň o.p.s.
Tomanova 5, 301 00 Plzeň
Tel.: +420 377 420 481
Fax: +420 377 420 481
E-mail: info@tc-plzen.cz
Web: www.tc-plzen.cz

TyfloCentrum a projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér

TyfloCentrum Plzeň, o.p.s. bylo od r. 2017 zapojeno do projektu Západočeské univerzity „Vzdělávání k úspěchu bez bariér" zaměřeného na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i jejich rodiče a učitele. Pracovníci TyfloCentra se podíleli hlavně na předávání informací o možnostech zpřístupnění studia žákům se zrakovým postižením. Zaměřovali jsme se na popis a přiblížení náročných technických pomůcek a aplikací. Vysvětlovali a ukazovali jsme jejich použití a využití při studiu i v běžném životě. V TyfloCentru si je děti mohly vyzkoušet, vidět naše slabozraké lektory při práci a povídat si s nimi o možnostech studia i práce a života vůbec se zrakovým handicapem.

Přínosné bylo i naše zapojení do prezentačních aktivit, např. v Depu nebo v Techmanii, kde jsme všem přítomným představili pomůcky i hry pro osoby se zrakovým postižením. Účastníci si je se zájmem zkoušeli a sami plnili jednoduché úkoly bez kontroly zraku. Příjemným zážitkem nejen pro nás byl také Den bez bariér, kde jsme asistovali skupině dětí při plnění úkolů zaměřených spíše na podporu spolupráce mezi dětmi s různými handicapy než na znalosti a správnosti odpovědí.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Přestože jsou služby TyfloCentra určeny lidem od 15 let, vidíme velký význam i budoucnost v předávání informací a osobních zkušeností všem věkovým kategoriím. Seznamování veřejnosti s problematikou zrakového postižení má vícerý účinek – nejen, že každý sám na sobě vyzkouší „život bez zraku", tato zkušenost je nepřenosná, osobní prožitek je zásadní. Seznámí se s přístupem k osobám se zrakovým postižením, zjistí, jak vhodně pomoci. Zároveň vidí, co vše jsou schopni zvládnout a jak si se speciálními pomůckami poradí ve studiu i v práci a že není třeba se zrakového handicapu u zaměstnanců obávat. Právě takováto změna v přístupu většinové společnosti přináší větší možnosti samotným osobám se zrakovým postižením. Jsme rádi, že jsme mohli do projektu přispět a pomoci šířit vstřícný a pozitivní přístup k osobám s handicapem.

Mgr. Hana Dostálová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s.,
Spolek neslyšících Plzeň, p.s.
Tylova 405/14,
301 00 Plzeň
Tel: +420 602 616 785
e-mail: spolek@snplzen.cz
Web: http://www.snplzen.cz

SNN a projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér

Co nám projekt dal či vzal? Je to neskutečné, ale už to budou tři roky, co projekt poprvé spatřil světlo světa a naše organizace byla přizvána k jeho realizaci. 36 měsíců projektu se pomalu chýlí ke svému konci a my máme možnost bilancovat nad tím, co nám projekt dal či vzal. Nebo možná spíš jak nás, jako organizaci, projekt obohatil. Když jsme dostali tento „úkol", zamyslet se nad uplynulými měsíci, tak jsme najednou pocítili nostalgii z toho, že projekt je u svého konce, byť zdárného. Na druhou stranu vidíme, kolik dobré práce bylo odvedeno a kolika lidem projekt prospěl, prospívá a prospěje.

Ze začátku to pro nás nebylo snadné, projekt se zabývá vzděláváním a naše organizace poskytuje sociální služby, kde jsou tlumočnické služby zaměřené spíše na komunitní tlumočení než tlumočení ve vzdělávání. Nicméně díky literatuře, osobním zkušenostem a příkladům dobré praxe jsme se přeci jenom do projektu mohli zapojit s plným vědomím své odbornosti.

V rámci projektu vznikla řada skvělých věcí, např. poradny, které jsou na webu projektu. Za organizaci musím říci, že nejvíce se nám líbily konference Dobrá praxe. Ať ta v roce 2019, ale zejména v roce 2018, kde jsme fungovali nejen jako tlumočníci zj pro děti ze ZŠ pro sluchově postižené, ale také jako vizualizátoři znakované češtiny – to spíš češtiny a slovenštiny, neboť jedna paní byla z poloviny

Slovenka. Den s ní na přednáškách utíkal jako voda, člověk si ani nevšiml, že „vykonává práci", která může být někdy velmi obtížná, zejména, pokud mluvčí „huhňá" nebo má jinak zkreslenou mluvu a vy po celou dobu jeho proslovu opakujete jeho slova, aby alespoň od vás mohl klient odezírat. Obě konference, kterých jsme se účastnili, té druhé v roce 2019 i v roli lektorka workshopu, nás nadchly svým obsahem, tématy, celkovým pojetím.

Stejně zajímavé bylo natáčení videa o sluchové vadě formou „grotesky", kde jsme po celé natáčení 2 dny dělali neslyšící dívce doprovod a zajišťovali tlumočení do znakového jazyka. Moci vidět, jak vzniká scénář, jak se připravuje prostor, spolupráce kamery, režiséra, herců, to nás naprosto fascinovalo a nejen nás, ale i neslyšící herečku Lindu, velmi bavilo. Když jsme pak měli možnosti shlédnout tento krátký film, který poukazoval na sluchovou vadu a její stupně – nedoslýchavost, hluchotu a srovnávalo se to se světem slyšícího, vznikl krásný snímek, který vtipnou a pohodovou formou děti seznámí s nástrahami a úskalími sluchové vady, ale i s tím, že není potřeba se těchto lidí nějak stranit.

Jak jste si určitě při čtení textu všimli, je jasné, že projekt nám dal víc, než jsme schopni slovy, nebo v našem případě i znaky, vyjádřit. Bylo nám ctí se na projektu podílet a přispět tak k osvětě, co se týče sluchové vady a pomoci současným a budoucí studentům se sluchovou vadou k tomu, aby měli snazší přístup k informacím, ale také, aby byli pochopeni.

Mgr. Kristýna Voříšková

Ledovec, z.s.

Ledce 1
330 14 Ledce
IČ 265 17 051
e-mail: info@ledovec.cz
web: www.ledovec.cz,

Ledovec a projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér

Tak jako vše, i tento projekt uplynul jako voda. Dal prostor mnoha otázkám, řešením, edukacím, setkáním, posílením studentů i pedagogů, podporám, prevenci a dotkl se mnoha konkrétních lidí. V rámci besed, workshopů a řadě dalších akcí oslovil svým tématem mnoho studentů, kteří třeba nyní dokáží včas a správně uchopit své potíže a jsou citlivější k bolavým oblastem svého okolí.

Těžko bilancovat a vyhodnocovat všechny akce a setkání, které projekt poskytl. Z mého osobního hlediska byl největším přínosem prostor, který se kolem projektu vytvořil. Sloužil jako předstupeň psychiatriazace, jako možný nárazník před hledáním diagnóz a usídlením v nemoci. Leckdy se stal parťákem, který doprovází ve chvílích, kdy není dobře a hledá se cesta. Významně obohatil svým destigmatizačním důrazem oblast podpory při studiu studentů, kteří se setkávají s různými limity. Chtělo by se skoro říci, že končí v nejlepším!!!

Bylo nám ctí,

Mgr. Marek Rubricius s kolegy.

INFO KARIÉRA
Informačně vzdělávací středisko Plzeňského kraje
Tylova 33
301 00 Plzeň
tel.: 371 519 140
info@infokariera.cz
Web: www.infokariera.cz

Vzděláním k úspěchu bez bariér očima Info Kariéry

Přestože už jsou tomu 3 roky, zdá se, že projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér (VZBB) uběhl tak rychle, jako jeden školní rok. A „školní rok" to byl pro nás pro všechny, protože jsme se v něm především mnoho nového naučili. Přinesl nám mnohá setkání s novými lidmi, situacemi, bariérami vztyčenými i povalenými a skrze všechna tato setkání nám umožnil především setkání se sebou samými. Rádi bychom využili možnosti naposled oslovit čtenáře Občasníku a nad některými z nich se zastavit s krátkou reflexí.

Setkání s dětmi

Jelikož je naše poradenské pracoviště součástí vzdělávací instituce, vedle práce s dospělou klientelou pracujeme též se školami, žáky základních škol, učni středních odborných učilišť i studenty středních škol a gymnázií. Téma speciálních vzdělávacích potřeb v nich obvykle rezonuje jen velmi okrajově (pokud vůbec),

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

proto intenzivní práce čistě s touto cílovou skupinou byla pro většinu z nás novou zkušeností. A všichni se shodneme, že zkušeností vítanou a cennou.

Díky konzultaci s odborníky se nám podařilo sestavit program, který pokrýval klíčová témata kariérového poradenství a vzdělávání a zároveň vyšel vstříc vzdělávacím potřebám účastníků. Dětem se tak srozumitelnou a zážitkovou formou dostaly informace o jejich silných stránkách, o tom, co jsou to kompetence, jak s jejich silnými stránkami souvisejí a v čem tkví jejich význam ve vzdělávací a profesní dráze. Poznání autentického pracovního prostředí, většinou ve vazbě na osobu s podobným druhem hendikepu, od něhož se konkrétní SVP účastníků odvíjely, se ukázalo být jedním z nejdůležitějších faktorů celého poradensko-vzdělávacího programu. Exkurze je důležitou a vyhledávanou součástí vzdělávacího procesu, v případě práce s dětmi pod programem projektu měla navíc tu výhodu, že relativně malá skupina (10 dětí) získala výrazný prostor si před samotnou exkurzí mnohé otázky ve vazbě na vlastní talenty a preference ujasnit v bezpečném prostředí pod vedením kariérových poradců. V průběhu samotné exkurze či na besedě s člověkem z praxe, který se přišel podělit o svůj zajímavý kariérní příběh, hendikepu navzdory, pak bylo mnohem více času a prostoru na dotazy a zpětné vazby. Účastníci měli výhodu, že se v tématu již trochu orientovali, a proto si z takových setkání odnesli hlubší dojmy a související potřebné informace. Kladně například hodnotili besedu s učitelkou základní školy, která se prosadila v oboru i přes svou vadu řeči, a podnětné byly její autentické zkušenosti, co všechno ji v tom pomohlo, na co byla sama či o koho se naopak mohla opřít.

Také děti si odnesly velké setkání sami se sebou. Program jim umožnil zakončit poslední blok prezentací sebe sama, svých silných stránek a plánů před ostatními spolužáky, lektory a rodiči. Mnozí se tak například poprvé setkali s Power Pointem, který si za tak krátkou dobu osvojili s až překvapivou zručností. Velkým poprvé pak bylo samo téma – mluvit před ostatními o tom, kdo jsem, co mě baví, co mám za sebou a především, kam směřuji. Toto velké finále přineslo místy až

dojemné situace a všichni věříme, že zkušenost se sebeprezentací se u mnohých zúročí ve správný okamžik.

Setkání s rodiči

S rodiči účastníků jsme se nesetkali jen při závěrečných sebeprezentacích žáků. Před začátkem každého běhu proběhlo kolo vstupních konzultací s žákem a jeho rodičem, při kterém jim byl představen program a nastíněn způsob práce, přičemž setkání sloužilo hlavně k ujasnění si možných nejasností kolem obsahu i organizace. Většina rodičů tak prvně navštívila naše pracoviště a dozvěděla se něco blíž o kariérovém poradenství, zatímco některé děti už Info Kariéru znaly z předchozích návštěv v rámci standardního workshopu pro školu.

Setkání s rodiči přineslo také různé poučné situace. Například zkoušku míry důvěry ve schopnosti dětí zvládnout dopravu na určené místo, jejich podělení se s lektory o různé situace, k nimž nejen ve vzdělávacím procesu jejich dětí docházelo a dochází či nové výzvy v pomoci dětem s e-learningovým modulem našeho programu. Co je však z pohledu smyslu celé akce tím nejvýmluvnějším, je posun dětí viděný očima jejich rodičů mezi úvodním pohovorem a závěrečnými sebeprezentacemi. Těch se sice nemohli zúčastnit všichni rodiče, přesto byli tací, které samotné mile překvapilo, co děti během tří bloků tohoto programu dokázaly zjistit, vytvořit a nakonec i úspěšně odprezentovat.

Jeden příklad za všechny promlouvá ve smyslu důležitosti probírání alternativ, které se mohou jevit jako těžko dosažitelné. Jedna z neslyšících účastnic programu nakonec pod vlivem možností, které jí účast přinesla, změnila své plány ohledně studia po ukončení ZŠ a zvolila logisticky náročnější, přesto jí bližší obor studia v jiném kraji. Podle dostupných informací je se svou volbou spokojená a rodiče ji přes počáteční obavy v jejím studiu plně podporují.

Setkání s projektem

Naše setkání s projektem vystihuje vlastně celek zkušenosti. V rámci něho jsme se každý zúčastněný měli možnost setkat díky novým situacím také sám se sebou, s naší prací v novém úhlu pohledu i s tím, co nám, jako organizaci, tento projekt přinesl.

Tím hlavním je beze sporu rozšíření a prohloubení vnímání kariérového poradenství jako služby. Tím, že byl program pro děti relativně komplexní (vedle skupinových aktivit zahrnoval též individuální konzultace a e-learningové rozhraní), umožnil nám adaptaci osvědčených postupů na specifika cílových skupin. O tom, že mnohé z námi již dříve používaných technik a postupů v poradenství se osvědčily také při práci se SVP klientelou, jsme se již zmínili. Zároveň vyvstala potřeba vytvořit techniky a metody nové, z těch fungujících sice vycházející, přesto lépe padnoucí na potřeby klientů. Ve spolupráci s dalšími odborníky se nám tak podařilo vytvořit nové aktivity jak pro sebepoznání, tak i pro poznávání trhu práce a rozvoj sebeprezentačních dovedností. Například metaforický přístup se ukázal být velmi platný, neboť, jak je obecně známo, dobře zvolená metafora často vydá za několik vysvětlujících odstavců. V tomto případě to byla metafora lodi (jejích částí) směrem k přenositelným (měkkým) kompetencím. Nápad vznikl původně pro elektronickou vzdělávací a poradenskou pomůcku ve formě jednoduché aplikace, ale osvědčil se i při práci na mapě silných stránek v úvodním běhu workshopu. Především pro žáky se zrakovým hendikepem fungovaly jednotlivé součásti lodi – kompetence – vystříhané z kartonů jako srozumitelné a zároveň na haptiku zacílené pomůcky.

Setkání s projektem přineslo také setkání s těmi, kdo jej tvořili a realizovali. Patří sem celý realizační tým i řada odborníků, kteří participovali na platformách typu konference Dobrá praxe, panelová diskuse či účastníci workshopů pro pedagogické a další pracovníky. Mnohá tato setkání byla profesně i osobně obohacující a některé z nich jsou příslibem i pro budoucí spolupráci. Jako Info

Kariéra bychom proto všem alespoň takto rádi poděkovali za spolupráci, inspiraci i pomoc při společném úsilí v činnosti, která nám všem dává smysl, a věříme, že přináší i radost.

Mgr. Jan Brabec

Výstupy projektu získaly Národní cenu kariérového poradenství 2020

V projektu **Vzděláním k úspěchu bez bariér** probíhala celá řada aktivit na podporu žáků základních a středních škol se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i pro další cílové skupiny. **Info Kariéra** měla na starost klíčovou aktivitu zaměřenou na kariérové poradenství a vzdělávání. Sestavili jsme pro žáky zážitkový program, který sestával ze tří navazujících dvoudenních workshopů, individuálního poradenství a e-learningu. Celý program jsme před spuštěním konzultovali s oborníky z řad speciálních pedagogů, kariérových poradců a psychologů a upravili na základě jejich připomínek.

Tímto komplexním programem prošli za dobu realizace projektu vybraní žáci ze Základní školy pro sluchově postižené v Plzni, žáci ze Základní školy pro zrakově postižené a vady řeči v Plzni a žáci Odborné školy výroby a služeb, Plzeň. Dílčí aktivity skupinového kariérového poradenství si vyzkoušely také děti, které se účastnily letních škol pořádaných v rámci projektu.

V poslední fázi projektu jsme se soustředili na tvorbu praktických výstupů pro výchovné a kariérové poradce na školách, od nichž při nejrůznějších příležitostech velmi často zaznívalo volání po praktických pomůckách kariérového poradenství, které by mohli okamžitě využít ve své práci s žáky a studenty. Vznikly tak pracovní listy a také online aplikace, které jsme přihlásili do Národní ceny kariérového poradenství vyhlašované každým rokem českým Centrem Euroguidance. Jak je patrné již z titulku tohoto článku, tuto cenu jsme získali! Z 30 přihlášených projektů věnovaných kariérovému poradenství a profesnímu rozvoji porota vybrala 5 oceněných.

Vyhlašování vítězů Národní ceny kariérového poradenství a prezentace vítězných příspěvku probíhaly letos v online prostředí v rámci evropské konference „Kariérové poradenství a vzdělávání ve světě vzhůru nohama“ 20. - 21. listopadu 2020 (https://konferencekp.cz/).

Představení oceněných výstupů:

- **Pracovní listy** jsou vytvořené právě na základě našich zkušeností z realizace výše zmíněného několikadenního programu skupinového kariérového poradenství s žáky základních a středních škol se SVP a jsou proto vhodné pro tuto cílovou skupinu, ale i pro všechny ostatní žáky ZŠ a SŠ.
  Pracovní listy jsou rozdělené do tří navazujících sad, které kopírují tři oblasti dovedností pro řízení vlastní kariéry - 1. rozvoj sebepoznání a sebereflexe, 2. práce s informacemi o trhu práce a 3. rozvoj sebeprezentačních dovedností. Všechny tři sady pracovních listů obsahují několik stěžejních aktivit v dané oblasti, díky kterým mohou kariéroví poradci pracovat s žáky na rozvoji klíčových dovedností, a doprovodné (úvodní, herní, relaxační nebo rozšiřující) aktivity vztahující se k danému tématu.

  V pracovních listech jsou také zmíněna východiska kariérového poradenství a hlavní pravidla pro skupinové kariérové poradenství. Každá sada pracovních listů je barevně a graficky sjednocena s ohledem na poznatky projektivně-intervenční arteterapie. V jednotlivých aktivitách jsou vždy nejprve uvedeny potřebné pomůcky a doporučená časová dotace pro aktivitu, poté následují instrukce pro kariérové poradce (včetně tipů a doporučení z naší praxe), a je-li v dané aktivitě potřeba, tak také pracovní list pro žáky.

- Online aplikace Expedice kariéra byla vyvinuta ve spolupráci s kolegy z Katedry výpočetní a didaktické techniky FPE ZČU a externím grafikem. Aplikace pomáhá žákům v oblasti mapování svých měkkých kompetencí, spadá do oblasti sebepoznání. Online aplikace je primárně určena pro mobilní telefony, ale dá se s ní pracovat i na počítači nebo tabletu, je přizpůsobena i žákům s vadami zraku díky volitelnosti velikosti písma. Aplikace je postavena na metafoře lodi, která symbolizuje jednotlivce, a jednotlivé komponenty, kterými je loď vybavena, symbolizují jednotlivé měkké kompetence, které usnadní plavbu lodi po moři (pohyb jedince ve světě).

Pracovní listy i aplikace jsou poradcům a pedagogům k dispozici už několik měsíců a s několika spolupracujícími poradci na školách jsme zkoušeli a následně vyhodnocovali jejich využití a kvalitu. Průběžně sbíráme zpětné vazby od kariérových a výchovných poradců na školách, jak se jim s pracovními listy pracuje, zda a jak je využívají, co se jim líbí/nelíbí atd.

Jsme rádi, že vznikly smysluplné výstupy, které jsou využitelné i po skončení projektu, a jsme vděční ZČU jako hlavnímu realizátorovi projektu Vzděláním

k úspěchu bez bariér, konkrétně našim spolupracovníkům z Informačního a poradenského centra ZČU v Plzni, za tento projekt a spolupráci.

Pracovní listy ke stažení zde: https://www.bezbarier.zcu.cz/manualy-pro-pedagogy-a-zakonne-zastupce (bod 10.)

Online aplikace zde: https://ikariera.fpe.zcu.cz/

Mgr. Barbora Kreislová

Info Kariéra, www.infokariera.cz

Pohled očima nevidomého

Projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér se soustředil na potřeby žáků se SVP a snažil se rozvíjet jejich potenciál, schopnosti a dovednosti, které nejsou vždy podchyceny, nebo jim není umožněno projevit se v dostatečné míře díky soustavnému vyrovnávání se s handicapem, který ať chceme či nechceme, hraje při studiu významnou roli.

Sama jsem prakticky nevidomá od narození a moje zraková vada byla nejednou určujícím faktorem hodnocení mých dovedností. Kdy místo, aby se kladl důraz na to, co umím a znám, tak bylo zdůrazňováno, že přeci špatně vidím, tak asi toho moc neumím, nebo nemohu umět.

Právě projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér se těmto předsudkům a zobecňováním handicapů snažil předcházet a nabídl jiný pohled na vzdělávání žáků se SVP, ale i těm, kteří je vzdělávají, nebo posléze budou zaměstnávat.

Pro všechny zúčastněné byla spolupráce a pochopení vzájemných potřeb velkou výzvou, která vyžadovala od všech velkou dávku trpělivosti, tolerance, jistě vystoupení ze své komfortní zóny a velkou dávku učení se novému. Odměnou všem bylo získání nových znalostí, dovedností a vzájemného respektu.

Pro mě bylo osobně přínosné potkat se se žáky základní školy pro studenty se zrakovým postižením v Plzni, kterou jsem sama absolvovala. Ráda jsem jim předala své zkušenosti a snad i inspiraci k tomu, že sice zrakový handicap nás bude provázet celým naším životem, ale i navzdory tomu lze kvalitně studovat i pracovat. Že právě správný přístup k jejich handicapu spolu s vhodným výběrem kompenzační pomůcky může zkvalitnit jejich přístup ke vzdělání. Mezi instituce, které na zpřístupnění studia pro studenty se SVP, patří Západočeská univerzita, která na vzdělávání těchto studentů klade velký důraz a neustále se zdokonaluje na poli této problematiky.

V rámci projektu Vzděláním k úspěchu bez bariér proběhlo natáčení zcela nového výukového DVD, které představilo život s handicapem.

Videa zachytila to, s čím se musí handicapovaní lidé každý den potýkat. Na DVD spolupracovali jak lidé bez handicapu, tak sami handicapovaní, kteří mohou nejlépe popsat a představit to, co v životě se svým postižením zažívají.

Videa jsou určena pro učitele, výchovné poradce, psychology, ale zejména pro žáky základních a středních škol, aby dokázaly pochopit daný handicap, a pak přijmout mezi sebe spolužáka, který by byl nějakým způsobem postižený.

DVD přiblížilo život se zrakovým a sluchovým handicapem, ale představí i duševní onemocnění. Příspěvky na DVD vznikaly za spolupráce partnerských organizací jako je Tyfloservis, o.p.s, TyfloCentrum, o.p.s., SNN a Ledovec.

Cílem výukového videa bylo ukázat, že lidé s handicapem jsou „normální" jako každý jiný, ale ke svému životu potřebují jiný přístup a kompenzaci k tomu, aby zvládali každodenní činnosti.

DVD propůjčil hlas známý herec Jan Přeučil, který na půdě Západočeské univerzity natočil svým podmanivým hlasem motivační fráze či věty, které uvedly celé DVD.

Pro mě samotnou bylo natáčení videí velmi inspirativní. Poznala jsem nejen lidi, jako jsem já, to znamená ty, kteří mají také nějaký typ handicapu, který překonávají, jaké oni mají těžkosti a jaké překážky musejí zdolávat. Poznala jsem ale i ty, kteří nám v tomto boji pomáhají a snaží se nám naši cestu životem zpříjemnit a usnadnit. Všem těmto lidem se srdcem na pravém místě patří velký dík a respekt před vaší prací.

PhDr. Linda Albrechtová, Ph.D.

Přínos projektu Vzděláním k úspěchu bez bariér na ZČU

S Informačním a poradenským centrem Západočeské univerzity v Plzni spolupracuje SPŠ strojnická a SOŠ prof. Švejcara v Plzni od počátku roku 2016. Zapojili jsme se do projektu Vzděláním k úspěchu bez bariér (CZ.02.3.62/0.0/0.0/16_037/0003942). Tento projekt byl velmi přínosný jak pro moji profesní činnost, tak především pro žáky naší školy.

Na SPŠ strojnické a SOŠ prof. Švejcara studuje řada žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jsou to v první řadě žáci se smyslovými postiženími (s vadami sluchu, zraku), s tělesnými handicapy i s poruchami autistického spektra. Stále více jsme si uvědomovali, že je nutné podpořit tyto žáky nejen při studiu na naší škole, ale také jim usnadnit přechod do praxe nebo na vyšší stupeň vzdělávání. Aktivity, kterých se žáci v rámci projektu Vzděláním k úspěchu bez bariér zúčastnili, jim to usnadnily. Byly to zvláště skupinové programy Kdo jsem a co chci ve spolupráci se střediskem Info Kariéra, určené žákům 3. ročníků naší školy. Dále například účast na motivačně vzdělávací aktivitě Život s handicapem, která proběhla v červnu 2019 v kreativní zóně DEPO2015. Užitečná byla i návštěva pracovnice Informačního a poradenského centra ZČU u nás ve škole, kde realizovala besedu se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami o aktivitách a službách Informačního a poradenského centra a jeho možnostech pomoci studentům při studiu na ZČU.

Kromě těchto skupinových aktivit jsme spolupracovali i při individuální pomoci žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří začali studovat na ZČU. Jednalo se především o žáky s poruchou autistického spektra, kteří, jak ukazuje zpětná vazba od nich, velice oceňují pomoc Informačního a poradenského centra a

spolupracujících odborníků. Tito studenti by jen velice obtížně zvládali nároky studia bez kvalifikované pomoci odborníků i pracovníků centra.

Pro profesní růst pedagogů byly velmi přínosné konference Dobrá praxe, opakovaně jsem se jich účastnila a načerpala tak podněty od odborníků i kolegů z dalších škol. Užitečná byla i beseda s právním poradcem JUDr. Bc. Janem Podolou, Ph.D. na téma právní otázky vzdělávání žáků/studentů se SVP na primárním a sekundárním stupni vzdělávání a jejich následné uplatnění na trhu práce. Velkou inspirací pro moji práci výchovného a kariérového poradce byla zahraniční stáž v Helsinkách, kde jsem se mohla seznámit s tím, jak funguje ucelený a propracovaný systém podpory vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a načerpat tak inspiraci pro svoji práci.

Projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér hodnotím jako přínosný a potřebný jak pro pedagogy, kterým poskytoval podporu, pomoc a inspiraci při jejich práci, tak především pro žáky, kterým byl oporou při jejich uplatnění v praxi nebo při zvládaní studia.

Mgr. Vladimíra Bezpalcová, výchovná a kariérová poradkyně
SPŠ strojnická a SOŠ prof. Švejcara v Plzni

Pohled ze „Zdrávky“ k projektu "Vzděláním k úspěchu bez bariér"

Když jsme se v roce 2017 zapojily do projektu, zdaleka jsme si nedovedly představit jaké výhody a přínosy můžeme očekávat.

Na Střední zdravotnické škole a Vyšší odborné škole zdravotnické v Plzni pracujeme se žáky a studenty se SVP (dále jen speciální vzdělávací potřeby), kteří mají nastavená podpůrná opatření od 2. do 3. stupně. V letošním školním roce máme 22 takových žáků na SZŠ. Jedná se o žáky s vývojovými poruchami učení, zdravotním znevýhodněním i s poruchami PAS (poruchy autistického spektra).

Co se týká konkrétních akcí, tak jsme si nikdy nenechaly ujít každoroční konání konferencí Dobrá praxe. Zde jsme měly možnost se inspirovat bohatými zkušenostmi jednotlivých přednášejících z oblasti podporovaného vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dalšími možnostmi jejich uplatnění po ukončení studia. Tyto informace nám pomohly lépe s těmito žáky pracovat.

Naprosto jedinečnou příležitostí pro nás byla možnost v rámci projektu vycestovat do země, která má vzdělávání v naprosto nejlepší kondici a je vzorem pro ostatní země, a to do Finska. Zde jsme měly možnost se potkat s odborníky, kteří budoucí pedagogy vzdělávají a připravují do praxe, ale dostaly jsme s i do samotných škol, kde jsme s pedagogy diskutovaly a mohly jsme vidět, jak pracují.

Je třeba také zmínit další vynikající spolupráci s kolegyněmi z Poradenského a informačního centra ZČU při organizování aktivit pro žáky naší školy. Jednalo se vždy o semináře na velmi zajímavá témata, kdy se k nám od samotných žáků dostávaly velmi kladné ohlasy.

Veškeré aktivity, které se konaly v rámci projektu, nám dále:

- umožnily formovat bezpečné inkluzivní prostředí na naší škole
- mohly jsme se potkávat s odborníky mající zkušenosti s prací se žáky se SVP a to i v mezinárodním měřítku
- měly jsme možnosti diskutovat a sdílet aktuální témata
- získaly jsme přístup k odbornému poradenství
- mohly jsme se dovzdělávat

Nově nabyté zkušenosti v závěrečném roce 2020 můžeme nadále využívat v praxi, předat získané zkušenosti kolegům pedagogům a hlavně v samotné podpoře žáků se SVP k osvojení kompetencí pro další vzdělávání a následném uplatnění na trhu práce a praxi.

PaedDr. Ivana Košanová

Mgr. Petra Jindřichová

SZŠ a VOŠZ Plzeň

Slovo závěrem

Projekt Vzděláním k úspěchu bez bariér se chýlí ke konci. V rámci projektu jsme zvládli splnit všechny aktivity a výstupy, ke kterým jsme se zavázali, a to i přes potíže, které způsobila pandemie Covid-19. Velice náš těší fakt, že některé výstupy projektu získaly Národní cenu kariérového poradenství za rok 2020.

Realizace projektových aktivit pro nás neznamenala pouze plnění závazků a povinných výstupů, ale byla to pro nás po všech stránkách naplňující činnost. Dokázali jsme realizovat aktivity a výstupy, které jiným pomohly a nás jako pracovníky obohatily. V rámci projektu se nám podařilo navázat klíčová partnerství a úspěšnou spolupráci se zástupci neziskových organizací a škol, kteří se podíleli na realizaci projektových aktivit.

Myslím, že mohu mluvit za celý projektový tým, když nyní napíši, že je nám líto, že vše již končí.

Tímto bych ráda poděkovala celému týmu projektu za jejich práci a píli.

Přejeme všem krásné svátky!

Jana Krunclová a tým projektu Vzděláním k úspěchu bez bariér